

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zadlužení potomka jako důvod pro vydědění

V pozůstalostních řízeních je nezřídka kdy řešena otázka, zdali zadlužení potomka zakládá důvod pro jeho vydědění (tj. vyloučení z dědického práva a z práva na povinný díl). Tato skutečnost nabývá na významu, neboť nově občanský zákoník v § 1647 jako důvod pro vydědění výslovně stanoví, že: „Zůstavitel může vydědit i nepominutelného dědice, který je tak zadlužen nebo si počíná tak marnotratně, že tu je obava, že se pro jeho potomky nezachová povinný díl. Učinit to však může jen tak, že tento jeho povinný díl zůstává dětem tohoto nepominutelného dědice, popřípadě, není-li jich, jejich potomkům.“

V minulosti přitom bylo zadlužení potomka zpravidla posuzováno v rámci důvodu pro vydědění spořívajícího ve vedení trvale nezřízeného života.

V rozsudku sp. zn. 4 C 2/2021, ze dne 31. 8. 2022 Okresní soud v Domažlicích konstatoval, že: „V době, kdy zůstavitel projevil vůli, sepsal listinu o vydědění [datum], nebylo prokázáno, že, by vedla nezřízený způsob života, chovala se marnotratně“. **Samotná existence oddlužení nezakládá důvod pro vydědění.** Důvod je dán tehdy, pokud existuje objektivně s ohledem na to, jak je vnímám celou společností, nestačí vnímání zůstavitele. Chování potomka musí vykazovat známky kontinuitnosti a dlouhodobosti, kdy není možné očekávat návrat k „běžnému“ způsobu života a překračující obecné představy o chování v souladu s dobrými mravy, tedy chování, které ve společnosti vzbuzuje určité pohoršení. Vždy bude záležet na konkrétních okolnostech daného případu, **obecně je však možné říci, že samotný fakt, že na majetek potomka jsou vedeny exekuce nebo že je v úpadku, k vydědění zpravidla postačovat nebude, bylo by nutno zkoumat, jak se dlužník do těchto problémů dostal.** Zůstavitel o uvedeném důvodu neuvažoval. Insolvenční řízení skončilo oddlužením a osvobozením od placení dosud neuspokojených pohledávek.“

Z rozsudku Okresního soudu v Ústí nad Orlicí sp. zn. 6 C 37/2019, ze dne 22. 6. 2021 vyplývá, že: „Ve věci bylo rovněž prokázáno, že žalobkyně žila řádným životem. Vždy byla v zaměstnání. Řádně se starala o děti jak své, tak v pěstounské péči. V době, kdy byla pořízena listina o vydědění, již byla pěstounkou, jak vyplývá ze shora citovaného opatrovníckého spisu vedeného Okresním soudem v Rychnově nad Kněžnou. Nemůže tedy obstát další důvod vydědění podle § 469a) odstavec 1 písmeno d), když nebylo prokázáno, že by žalobkyně trvale vedla nezřízený život. **Nelze přisvědčit tvrzení žalovaných o tom, že pokud žalobkyně měla dluhy a byly na její osobu vedeny exekuce, znamená to, že nevedla řádný život. Ve věci bylo prokázáno, že měla dluhy, byly na její osobu vedeny exekuce, které se však snažila řešit. Své závazky vyřešila v průběhu insolvenčního řízení oddlužením.** Ve věci nebylo prokázáno, že by žalobkyně nadměrně požívala alkohol. Předpokladem úspěšného uplatnění práva zůstavitele na vydědění je jen takové chování, které lze s ohledem na všechny okolnosti konkrétního případu kvalifikovat jako hrubé porušení dobrých mravů a to porušení značné intenzity nebo porušování soustavné. Chování žalobkyně takové znaky nenaplnovalo.“

Podle rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka Pardubice sp. zn. 23 Co 243/2021, ze dne 13. 1. 2022 platí, že: „V řízení bylo prokázáno, že žalobkyně měla dluhy,

pro které byly vedeny exekuce. Zůstavitelky se muselo nepochybně dotknout, že byl exekucí postižen spoluvlastnický podíl na nemovitosti, kde bydlela. Na druhou stranu to byl ale majetek žalobkyně, který nabyla po otci dědictvím. Následně své dluhy sanovala v insolvenčním řízení oddlužením, které splnila. Její žádosti o půjčky od rodičů byly dle provedeného dokazování drobného charakteru. Způsob vedení života žalobkyně byl v období let [rok] až [rok] zdokumentován zprávami orgánu sociálně-právní ochrany dětí (který prováděl pravidelná šetření v domácnosti žalobkyně jako pěstounky). Ze žádné zprávy nevyplývá, že by žalobkyně nevedla řádný život; naopak byla hodnocena jako spolehlivá, zajišťující řádně péči o děti a domácnost. Nebylo prokázáno, že by měla žalobkyně problémy s alkoholem. Není tak naplněn důvod vydělení dle § 469a odst. 1 písm. d) obč. zák.“

JUDr. Vladimír Janošek,
advokát

trvale spolupracující s ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

Plzeňská 3350/18
150 00 Praha 5 - Smíchov

Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)

- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)